

Neděle 8.9.2013 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Gn 28,10-22: „Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!“

Biblické příběhy jsou příběhy lidského hledání a lidských zápasů. Jejich problematika je stále aktuální. Jde v nich totiž o trvalé hodnoty, bez kterých člověk nedokáže spokojeně žít a bez kterých se nedá naplno žít ani dnes. Jde v nich vždy nějak o hledání východiska/řešení (z) různých životních situací a nakonec o hledání smyslu života. Proto je pro nás poučný také Jákobův příběh. Vlastně to je jen 1 událost, 1 zážitek z jedné jeho cesty. Ale pěkně po pořádku...

1. Naše útěky a návraty

Jákob utíká z domova. Je to zvláštní útěk, protože Jákob utíká před rozhněvaným bratrem a daleko za hranice. Otec Izák sice Jákobovi požehnal, ale v dramatické situaci, která doma vznikla, otcovské požehnání nepomáhá a Jákoba nechrání a on musí rychle pryč.

Švýcarský kazatel *Walter Lüthi* ve svém výkladu k tomu říká, že „*útěky jsou v Božím království takřka na denním pořádku*“. A má zřejmě pravdu. Sami si určitě vzpomeneme na některé takové „uprchlíky“. Mojžíš kvůli vraždě Egyptana utíká z Egypta a pobývá 40 let v „exilu“ v Midjánské zemi. Nevlastní syn egyptské princezny se živí v cizině jako pastýř dobytka. Jindy čteme v Bibli o proroku Elijášovi, že se dal na útěk před královnou Jezábel, kterou rozzlobil tím, že zlikvidoval její pohanské kněze. Také prorok Jonáš utíká. Ovšem jeho útek je vlastně útekem před Bohem. Bůh posílá Jonáše do města Ninive a Jonášovi se tam vůbec nechce. O údělu psance věděl také svoje král David. V jednom svém žalmu se modlí k Bohu a říká: „*Ty má utíkání v počtu máš/O mém vyhnanství si vedeš záznam...*“ (Ž 56,9).

Útěky známých mužů to zdaleka neskončilo. V dějinách je toho nepočítaně. Jsou to útěky různých lidí. Jsou to také naše životní příběhy, hledání nebo útěky. V nich se opakují ty *jákobovské* pokusy o vlastní řešení problémů, o hledání východiska z trápení, do kterého jsme se dostali vlastní vinou. Na vlastní pěst a ve vlastní režii se snažíme řešit složité situace a nemáme odvahu s tím přijít k Pánu Bohu. A co nám k tomu říká Pán Bůh? Překvapuje nás. Na praotci Jákobovi nám ukazuje, že mu každý stojíme za to, aby nás hledal, aby nás na naší cestě zastavil a aby s námi mluvil. - Jákobův zážitek je právě takovým zastavením na útěku, na cestě, na které Jákob s Bohem nepočítal... Jákob si toto setkání nenaplánoval, a přesto se stalo důležitým mezníkem v jeho životě. Na dlouhé cestě z *Beer-šeby* do *Cháranu*, která měřila okolo 1300 km, ho nepotkalo nic zajímavějšího a důležitějšího, co by stalo za zmínku. Právě noční setkání s Bohem otců je klíčovou událostí, která ovlivní jeho další život.

2. Jákobův sen

Hned na začátku svého útěku, den cesty od domova, prožívá Jákob zvláštní noc. Ve snu vidí žebřík, který sahá od země až k nebi a po kterém nahoru-dolů spěchají Boží andělé. Možná, že dnes to mají lidé spíše obráceně. Kvůli rodinným konfliktům a narušeným vztahům nemohou ani usnout, natož aby se jim zdály klidné sny. Náš hrdina Jákob klidně spinká a ještě se mu zdá o nebi! Není to ovšem proto, že by měl Jákob čisté svědomí. Scénáristou a režisérem jeho snu je Pán Bůh. A to, co nám připadá jako romantická scéna, Jákoba pěkně vyděsí! Pán Bůh se tímto zvláštním způsobem připomíná Jákobovi a mluví k němu. Jákob vlastně neslyší ve snu nic nového. Slyší to, co slyšel už jeho dědeček Abrahám nebo otec Izák. Slyší Boží zaslíbení, opakované zaslíbení Božího požehnání. - Jákob z toho snu nemá vůbec

radost: je tím vyděšen a překvapen! *Vyděšen* tím, že se setkává s Bohem, a *překvapen* tím, jak Bůh s ním jedná. Podle předchozí kapitoly Jákob podvedl slepého otce, Istivě se dostal k právům prvorozenství staršího bratra Ezaua a okradl ho o otcovské požehnání. Proto je na útěku před bratrem, který ho chce zabít. Dobře ví, co provedl, a řeší to útekem ke strýci Lábanovi. Snad se situace za nějakou dobu uklidní... Navzdory tomu, co Jákob udělal, ho Pán Bůh povzbuzuje a slibuje mu svou ochranu a pomoc. Na něco takového se Jákob neodvážil ani pomyslet. On nepočítal s Bohem a nebyl připraven na setkání s Ním. „*Jistě je na tomto místě Hospodin, a já jsem to nevěděl!*“ V této chvíli nečekaného setkání s Bohem si Jákob naplno uvědomuje, že to, co se děje, není jen jeho soukromá záležitost. Všechno jeho jednání vidí Pán Bůh a teď do toho taky vstupuje. Je to neuvěřitelné, že se Pán Bůh k němu hlásí! Je to přemáhající zkušenost! Místo výčitek a napomenutí přichází Boží povzbuzení! – Možná to potřebujeme někdo takto slyšet, že se nás Pán Bůh nevzdává pro naši neposlušnost, že se chce s námi setkat a že nám chce být oporou.

3. Příběh o Boží milosti a věrnosti

Jákobův příběh si dnes nevyprávíme proto, že máme rádi starověk, Orient a jeho legendy. Jako křesťané ho přijímáme jako součást biblického poselství, kterým k nám Bůh mluví. Dovoluje nám lépe poznat sebe a zároveň Boží srdce. V Jákobově přemýšlení a chování můžeme vidět sklony a nebezpečí, kterým podléhají do určité míry všichni lidé. Jákob se chová sobecky a Istivě, na nikoho neohlíží a myslí jen a jen na vlastní prospěch. Nepřipomíná nám to Jákobovo kličkování něco? Není to také někdy náš způsob řešení problémů a konfliktů, že před nimi utíkáme? Nehledáme v různých situacích podobně taková východiska, která nejméně bolí a nejméně stojí? Myslím, že všichni víme anebo aspoň tušíme, že to tak je a že takovým způsobem se v životě daleko nedostaneme. - Jákobův příběh nám dále přináší *důležité poselství: s Pánem Bohem se můžeme setkat na všech našich cestách*. Také na těch cestách, na kterých před Bohem utíkáme. I když Pán Bůh tehdy v noci Jákoba „překvapil“ svou dobrotou, nejdříve Jákoba svou přítomností vyděsil. Tento fakt nemůžeme ve výkladu přeskočit. Příběh s Jákobovým snem nemá jen *happy-end*. Je v něm také upozornění na to, že setkání s Bohem je setkáním na nejvyšší úrovni. Že od této chvíle se může a má člověk změnit. V setkání s Bohem je pozvání k novému začátku, ale také varování před špatným koncem. - Svatý Bůh chce, abychom Ho brali vážně. V Ž 139 je řečeno velmi jasně, že před Bohem se nedá ukrýt ani utéct. Neexistuje místo, kde bychom byli mimo dosah Jeho lásky, ochrany a pomoci. A to je dobře. Také v těch situacích, kdy si myslíme, že si Boží pomoc nezasloužíme, že si musíme pomoci sami anebo že už neexistuje řešení, přichází Bůh. O tom Božím zájmu, přiblížení a pomoci vypráví příběh Ježíše Krista. V Ném nám odhalil Bůh svou milostivou tvář a přinesl odpuštění a vysvobození k novému životu. Díky Kristově smrti a vzkříšení můžeme přijmout Boží lásku a svěřit svůj život Bohu. A od té chvíle víme, že se máme kam vracet a že nemá smysl utíkat ani před Bohem, ani před minulostí a různými pády a životními prohrami. V Božím odpuštění je pro nás naděje na změnu, na obrat, na nový život. Je možné, že dnešní bohoslužba je pro někoho takovým *jákobovským „procitnutím“*. Je možné, že se s někým z nás Pán Bůh takto setkává tváří v tvář a chce narovnat jeho cesty, rozmotat jeho zamotaný život a ukázat východisko ze životního labyrintu. Přijměte tuto nabídku, přijměte Boží pozvání ke změně života. Život každého člověka má v Kristu budoucnost. S Bohem se můžeme dostat přes konkrétní překážky. Odpovíme na Boží pozvání podobně jako Jákob. Jdeme všichni do nového týdne posílení slibem Boží lásky a věrnosti. A učme se řešit konkrétní situace s Kristem a podle Jeho příkladu. **Bronislav Kaleta**